

موج جدید نگرانی در مورد ذرت‌های سمی

چند ماه پیش خبر آلودگی بیش از یکصد هزار تن ذرت وارداتی به سم سرطان‌زای آفلاتوکسین منتشر شد که از کشور بزیل به بندر امام خمینی(ره) وارد شده بود. آفلاتوکسین نوعی سم قارچی است که توسط کپک آسپرژیلوس تولید می‌شود. این سم سرطان‌زا بوده و موجب آسیب به کبد انسان می‌شود. احتمال آلودگی در مورد ذرت‌هایی مطرح است که کپک‌زده یا کهنه باشد یا به مدت نسبتاً طولانی در شرایط مرطوب نگهداری شده است. ظاهراً محموله‌های ذرت وارداتی، مدت مدیدی در بندر امام خمینی(ره) متوقف بوده‌اند؛ لذا رطوبت بسیار زیاد این منطقه ساحلی، موجب تسریع رشد کپک‌ها در ذرت شده و البته عدم‌ترخیص به‌موقع محموله‌ها موجب تشدید تولید سم شده است. به هر حال این نگرانی با انتشار خبر دستور امحای محموله‌های آلوده فیصله یافت.

اما چند روز پیش موج دوم نگرانی مربوط به ذرت‌های آلوده ایجاد شد؛ چرا که یکی از نمایندگان مجلس عنوان کرد این احتمال وجود دارد که بخشی از ذرت‌های آلوده، وارد بازار مصرف کشور شده باشد. این موضوع نه‌تنها موجب نگرانی مردم به‌ویژه در خصوص سلامت فرزندانشان شده، بلکه در دراز مدت موجب بی‌اعتمادی جامعه به سلامت غذای مصرفی و اظهارنظرهای مسؤولان ذی‌ربط می‌شود. حتی اگر حقیقتاً ذرت‌های آلوده، وارد بازار نشده باشد، اثرات مخرب ناشی از تشویش روانی خانواده‌ها ماندگار خواهد بود. در این میان تکلیف مصرف‌کنندگان مواد غذایی چیست و اساساً چه ارگانی باید پاسخگو باشد؟ گرچه نیاز است مسؤولان ذی‌ربط در اسرع وقت توضیحات شفاف و قانع‌کننده‌ای ارائه‌کنند، اما در صورت صحت این خبر، خطرات جدی، سلامت جامعه را تهدید خواهد کرد.

ذرت، مصارف خوراکی مختلفی نظیر تولید آرد ذرت، نان ذرت، شربت ذرت، روغن ذرت و... دارد و همچنین برای تولید تنقلات پرمصرفی نظیر پفک، ذرت بوداده و ذرت مکزیکی استفاده می‌شود. از سوی دیگر، ذرت‌های آلوده به آفلاتوکسین نه‌تنها برای سلامت انسان مضر است، بلکه در صورت مصرف توسط دام‌ها نیز موجب آلودگی شیر آنها می‌شود. همچنین سم آفلاتوکسین در برابر حرارت پخت بسیار مقاوم بوده و از بین نمی‌رود. به نظر می‌رسد با توجه به ارزش بالای اقتصادی محموله‌های آلوده ذرت، این امکان وجود دارد که شاید برخی از متخلفان در مسیر امحای آنها مانع‌تراشی‌کنند و لذا نظارت مستمر و جدی‌تر مسؤولان مربوط بسیار ضروری و حیاتی است.

خوردنی‌هایی که بدخلق‌تان می‌کند

نتایج مطالعات پزشکی نشان می‌دهد مصرف زیاد فست‌فودها یا محصولات غذایی فرآوری شده به بروز افسردگی، رفتارهای تهاجمی، اضطراب و دیگر اختلالات روان کمک می‌کند. بررسی‌ها نشان می‌دهد زیاده‌روی در خوردن خوراکی‌های حاوی شیرین‌کننده‌های مصنوعی یا قند مازاد نیز می‌تواند با اضطراب، تند مزاجی

مقیمی:

در مورد محصولات بهداشتی و آرایشی، تنها شاخصه مهم و معتبر و مهم که می‌توان به آن اتکا کرد، برجسب اصالت کالا است که توسط سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت ارائه می‌شود

پونه شیرازی

سلامت

فرآیند واردات و نحوه توزیع و نگهداری شرکت واردکننده، با اعطای مجوز مخصوص به واردکننده، مصرف‌کننده را از بی‌سر‌بودن محصول و مطابقت آن با استانداردهای تعیین شده و پذیرفته‌شده مطمئن می‌کند. **برجسب** **شخص‌های استاندارد بودن یک بهداشت** با بررسی فرمولاسیون تولید،

وافسردگی همراه باشد. همچنین وجود مواد قندی در بدن می‌تواند توانایی آن را در مقابله با استرس مختل کند. علاوه بر این، مصرف شیرین‌کننده‌های مصنوعی با سردرد، اختلالات روحی و میگرن همراه است. مارگارین و دیگر محصولات مشابه با کره نیز می‌توانند حاوی چربی‌های بد باشند که التهاب و سطح اسیدهای

هر محصول آرایشی را نخرید

تفاوتی بین کالای تقلبی و «های‌کی» در حوزه بهداشتی و آرایشی از نظر آسیب به سلامت افراد وجود ندارد

خانم‌ها به‌ویژه در کشور ما به‌شدت از محصولات آرایشی و نیز بهداشتی استفاده می‌کنند. بدون شك با توجه به بالا بودن قیمت محصولات معتبر به‌شمار استفاده‌کنندگان از محصولات‌های کیپی و ارزان‌تر که روی آن تبلیغات زیادی نیز می‌شود افزوده شده است.

حتی مدتی است که برخی رسانه‌ها تبلیغات زیادی در مورد کالاهای بهداشتی و آرایشی می‌کنند با قید این که این کالاها مورد تایید سازمان غذا و دارو است. در حالی که این ادعا درست نیست. به‌علاوه در حالی که واردات رسمی فرآورده‌های بهداشتی و آرایشی به طور کلی به کشور ممنوع شده، معلوم نیست این کالاها چطور اجازه توزیع در داخل کشور پیدا می‌کنند.

این چالش‌ها یعنی تشخیص محصولات آرایشی و بهداشتی استاندارد، ممانعت از خرید و استفاده از محصولات تقلبی که روی آنها تبلیغات زیادی می‌شود و آگاهی از آسیب‌های استفاده از این محصولات بر سلامت استفاده‌کنندگان ما را بر آن داشت تا پای صحبت‌های حمید مقیمی، رئیس هیات‌مدیره انجمن واردکنندگان فرآورده‌های بهداشتی و آرایشی و عطریات ایران و عضو هیات رئیسه فدراسیون اقتصاد سلامت ایران بنشینیم.

محصول چیست و یا چه نشانه‌هایی برای مصرف‌کننده عمومی قابل تشخیص‌است؟

کارشناسان سازمان غذا و دارو کالاهای آرایشی و بهداشتی را از نظر مشخصات فیزیکی، شیمیایی و میکروبی که بنابر ادعای تولیدکننده ارائه‌شده، در آزمایشگاه‌های مشخص و مورد تایید وزارت بهداشت ارزیابی می‌کنند. البته گواهی بهداشت که تضمین‌کننده سلامت، ایمنی و قابلیت مصرف انسانی مواد اولیه و وارداتی کالاهای تولیدی است، باید قبل از آن به تایید مقام‌های ذی‌صلاح در کشور مبدا رسیده باشد و سفارت جمهوری اسلامی ایران در آن کشور نیز آن را تایید کرده باشد.

در مورد فرآورده‌های بهداشتی و آرایشی باید شرکت تولیدکننده نتایج آزمایش‌های خاصی را ارائه دهد که مشخص می‌کند به عنوان مثال مقدار اسیدیته، ویژگی‌های میکروبی، مقادیر سرب و آرسنیک، تست‌های پایداری حرارتی، درصد آمونیاک، میزان ماده موثره و ... در کالاهای وارداتی تا چه اندازه است و اگر از حد مجاز و پذیرفته شده استانداردهای جهانی یا ملی فراتر باشد یا با آن منطبق نباشد، مجوز ورود داده نخواهد شد. پس از طی مراحل مختلف است‌که پروانه بهداشتی و واردات برای کالای مورد نظر صادر می‌شود و برجسب «اصالت کالا» دریافت می‌کند. در واقع

فرمول تشخیص کالاهای تقلبی

محصولات آرایشی و بهداشتی تقلبی معمولاً چند مشخصه دارند:
۱- ارزان‌تر هستند.
۲- برجسب آنها اغلب غلط املایی دارد. چاپ آرم و لوگوی برنزدقیق نیست.
۳- بسته‌بندی، برس، اسفنج یا سایر اقلام آن کیفیت پایینی دارند.
۴- فرمولاسیون آنها به لحاظ کیفی ضعیف است و حتی بو و اسانس آنها به داروشبه‌تر است تا لوازم آرایشی.

آگاه، اشخاص متخصص یا شبکه‌های اجتماعی قابل اعتماد.

به شاخص داشتن هولوگرام یا تایید وزارت بهداشت یا سیب سلامت درج‌شده روی محصولات‌خطور؟

در مورد محصولات بهداشتی و آرایشی، تنها شاخصه مهم و معتبر و مهم که می‌توان به آن اتکا کرد، برجسب «اصالت کالا» است که توسط سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت ارائه می‌شود. مصرف‌کنندگان می‌توانند اصالت این برجسب را از طریق سازمان غذا و دارو چوا شوند.

استفاده از محصولات تقلبی چه عوارضی بر سلامت افراد به‌جا می‌گذارد؟ اولین عوارضی که به‌محض مشاهده باید مصرف محصول خریداری‌شده را متوقف‌کرد چیست؟

عفونت‌های چشمی، واکنش‌های آلرژیک، خارش پوست، سوزش لب و سوختگی شیمیایی. در موارد شدیدتر اگر از مواد موثر رسمی استفاده شده باشد، مصرف‌کنندگان با عوارض و مشکلات بلندمدت مانند فشارخون و حتی ناب‌آوری مواجه خواهند شد. به محض مشاهده اولین نشانه از عوارض یادشده، فوراً مصرف را متوقف کنید.

بهبتر است محصول خریداری شده را ابتدا روی قسمتی از پوست پشت بازو امتحان کنید و بعد از ۲۴ ساعت آن را بشوید. اگر واکنش یا التهاب دیدید، از مصرف آن پرهیز کنید. البته توجه داشته باشید بسیاری از اقلام تقلبی ممکن است از این آزمایش‌های سربلند بیرون بیایند ولی روی پوست صورت واکنش نشان دهند.

مردم چه محصولاتی را با اعتماد بیش‌تری می‌توانند بخرند؟

در وهله اول به برجسب اصالت کالا و تاییدیه وزارت بهداشت بر کالا به عنوان مهم‌ترین مؤلفه توجه کنند. در مرحله دوم، شناخت شرکت واردکننده و درجه اعتبار آن و سپس توصیه افراد متخصص، کارشناسان بهداشتی و آرایشی، نمایندگان رسمی شرکت‌های واردکننده، پزشکان متخصص، فروشنده‌ها و داروخانه‌های معتبر، اینها می‌توانند محصولات استاندارد و با اصالت را به شما معرفی کنند.

بدون مرگ مغزی

بهبود او بدون هیچ عارضه‌ای شده است؟ و البته

این‌که حالت‌های دیگری هم وجود دارند؛ گاهی بعضی بیماری‌ها بدون هیچ درمانی خودبه‌خود بهبود می‌یابند. مثلاً پیش می‌آید که بیمار مبتلا به بیرون‌زدگی دیسک کمر فقط با استراحت و چند داروی ساده گیاهی یا شیمیایی درمان می‌شود و بدون درد یا هیچ مشکل دیگری به زندگی خود بازمی‌گردد، اما آیا مواردی نبوده‌اند که با هیچ درمان دارویی و فیزیوتراپی بهبود نیافته و ناچار به رفتن زیر تیغ جراحی شده‌اند یا حتی حاضر به عمل جراحی باز یا بسته هم نشده‌و در نهایت دچار عارضه فلج یکی از پاها گشته‌اند؟ در واقع بیماری‌که بدون درمان یا با درمان‌های ساده‌تر از آنچه انتظار داشته بهبود می‌یابد تجربه‌ای صرفاً منحصر به خود را در اختیار دیگران قرار می‌دهد و این تجربه با علم تجربی پزشکی بسیار متفاوت است. در علم نوین پزشکی استاندارد به تجربه فردی هیچ ارزشی ندارد؛ زیرا عوامل مداخله‌گر فراوانی برشمرده نمی‌شوند؛ مثلاً بدن انسان‌ها و سیستم دفاعی آنها با هم متفاوت است، همچنین گاهی شانس، تلقین فردی یا قوای روحی بیمار به درمان اوکمک می‌کنند. در علم پزشکی برای اثبات اثربخشی یک درمان معمولاً پروژهای تحقیقاتی اجرا می‌شود که در آن دو گروه از بیماران مشابه تحت دو درمان مختلف قرار می‌گیرند. گاهی یکی از این دو درمان اصلاً درمان نیست و به بیمار دارویی بی‌اثر تجویز می‌شود به نام «دارونما» و خود فرد هم از این عدم درمان آگاه نیست. البته چنین طرح‌های تحقیقاتی‌ای با ضوابط و قوانین سخت و با رضایت افراد شرکت‌کننده اجرا می‌شوند. در این صورت می‌توان گروه را به شکلی منطقی با هم مقایسه کرد، زیرا برخی بیماران صرفاً با تلقین یا حس انجام درمان واقعا خوب می‌شوند و در واقع دارونما روی آنها اثر کرده و می‌توان آنها را از مطالعه خارج کرد. اینها افرادی هستند که بدون هیچ درمانی هم احتمالاً خوب می‌شدند و با این کار اثر واقعی درمان مشخص می‌گردد. علم پزشکی سال‌هاست که با ذره ذره جمع‌آوری اطلاعات از چنین مطالعاتی بشرفت می‌کند و می‌توان با استاندارد به این تجارب آزمایش شده، درمان صحیح را به بیمار توصیه کرد.

اثر دارونما!

برای ما پزشکان زیاد

پیش می‌آید که درمانی را به بیمار خود توصیه می‌کنیم و از او می‌شنویم که یکی از آشنایان درمان ساده‌تری را انجام داده و به نتیجه بسیار خوبی هم رسیده و به این دلیل او در انجام این درمان مردد می‌شود. به‌خصوص اگر درمان پیشنهادی ما عمل جراحی باشد که طبیعتاً با خطرات و احتمال وقوع عوارض همراه است این تردید بیشتر هم خواهد شد. هرگز نمی‌توان گفت درمان پیشنهادی ما به موفقیت خواهد انجامید و توصیه ما پزشکان بر اساس علم تجربی طبابت است که در درصدی از موارد هم با شکست مواجه می‌شود.

پس پاسخ این سؤال چیست که چرا مصرف فلان داروی گیاهی یا شیمیایی یا فلان درمان سنتی یا مدرن در مورد فردی دیگر بسیار موثر بوده و سبب

دکتر علیرضا طبیب‌خویی

جراح مغز و اعصاب